

рецепторів, комбінацій для ерадикації *Helicobacter pylori*, інших препаратів для лікування пептичної виразки (ПВ) та гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ), інших засобів для лікування КЗЗ) на фармацевтичному ринку України та обсягів їх реалізації в натуральних одиницях в країні проводили за даними системи дослідження ринку «Pharmexplorer» компанії «Моріон» (за станом на вересень 2016 р.).

Аналіз асортименту та особливостей реалізації препаратів даної групи в комерційній аптеці м. Харкова проводили за допомогою відповідної документації аптеки за 2016 рік.

Результати дослідження. Лікарські засоби групи А02 «Препарати для лікування КЗЗ» були представлені в Україні у 2016 році в кількості 33 МНН та 240 ТН. Найбільшою кількістю МНН у досліджуваній період були представлені антациди, ІПП та інші засоби для лікування КЗЗ. Переважна більшість ТН – препарати ІПП. Більшість досліджуваних груп ЛЗ у 2016 році була представлена препаратами іноземного виробництва. Діапазон цін за упаковку ЛЗ для лікування КЗЗ був широким: від 3,59 до 1686,68 грн. З одного боку, це може суттєво впливати на вартість курсу лікування, з іншого – вказує на можливість проведення, при необхідності, генеричної заміни.

Згідно з даними обсягів споживання ЛЗ в 2016 році на українському фармацевтичному ринку було реалізовано 25904448 упаковок препаратів групи А02 «Препарати для лікування КЗЗ». Серед них найбільші обсяги реалізації встановлені для антагоністів H_2 -гістамінових рецепторів та ІПП.

У порівнянні з пропозиціями на фармацевтичному ринку України в аптеці м. Харкова ЛЗ групи А02 «Препарати для лікування КЗЗ» представлені не в повному обсязі: 60 ТН, які відповідають 14 МНН ЛЗ. Більшість з них – іноземного виробництва. Найбільшою кількістю ТН та МНН були представлені в аптеці ІПП, антациди та інші препарати для лікування ПВ та ГЕРХ. Інтервал цін за упаковку препарату був широким у більшості досліджуваних груп ЛЗ і загалом складав від 5,7 до 336,98 грн. Протягом 2016 року в аптеці м. Харкова було реалізовано 522 упаковки ЛЗ групи А02 «Препарати для лікування КЗЗ». Серед них лідери за обсягами споживання в натуральних одиницях – препарати ІПП.

Висновки. Більшість ЛЗ групи А02 «Препарати для лікування КЗЗ» у 2016 році була представлена в Україні в широкому асортименті, мала достатньо широкий діапазон цін за упаковку для вибору ЛЗ як з позицій його ефективності та безпеки, так і економічної доцільності. В аптеці м. Харкова препарати даної групи були представлені у досліджуваній період в значно меншій кількості, ніж на фармацевтичному ринку України (приблизно 1/3 частина МНН від їх загальної кількості на ринку та 1/4 частина ТН). Лідерами за кількістю реалізованих упаковок в цілому в Україні за досліджуваний період були представники антагоністів H_2 -гістамінових рецепторів та ІПП, в аптеці м. Харкова – ІПП.

Яковлева Л.В., Кравченко І.В., Ткачова О. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ СПОЖИВАННЯ ДІУРЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

feknfau@ukr.net

Вступ. Артеріальна гіпертензія (АГ) в усьому світі належить до «хвороб цивілізації». Лікування АГ поряд із заходами, спрямованими на поліпшення якості життя (усунення шкідливих звичок, нормалізація маси тіла, раціональне харчування) включає застосування антигіпертензивних засобів (АГЗ). Діуретики є однією з основних груп АГЗ. Для раціонального вибору лікарем певного діуретичного засобу при лікуванні хворих на АГ необхідно мати уяву про асортимент, діапазон цін та фармакологічні властивості засобів, представлених на фармацевтичному ринку України.

Метою даного дослідження є оцінка показників споживання діуретичних лікарських засобів (ДЛЗ) на українському фармацевтичному ринку протягом 2014-2016 рр.

Матеріали та методи. Споживання ДЛЗ оцінювали за АТС/DDD методологією, рекомендованою ВООЗ. Для кожного ДЛЗ, який використовують для лікування АГ, за даними аналітичної системи дослідження фармацевтичного ринку «Фармстандарт» компанії «Моріон» була розрахована кількість середніх підтримуючих добових доз – DDDs. При відсутності значення DDD для окремих МНН (рослинні препарати з діуретичним ефектом, C03B X10, комбінації гідрохлоротіазид і калійзберігаючі препарати, C03E A01) визначали рекомендовану добову дозу ЛЗ, яку призначають лікарі (prescribed daily dose – PDD) та розраховували відповідну кількість PDDs. Для розрахунку споживання ДЛЗ був використаний показник DDDs/1000/день (DIDs).

Отримані результати. Аналіз динаміки споживання діуретиків в Україні показав, що протягом 2014-2016 рр. загальне споживання даних препаратів у DDDs/1000 жителів/день майже не змінювалося і становило 9034,65 (2014 р.), 8864,47 (2015 р.) та 9308,27 (2016 р.). Препарати фуросеміду, торасеміду та індапаміду були лідерами споживання протягом всіх досліджуваних років. Дані препарати відносяться до однієї фармакологічної групи – петльові діуретики.

Найбільш імовірною причиною стійкого лідерства петльових діуретиків є наявність даних препаратів в уніфікованих клінічних протоколах з лікування артеріальної гіпертензії. Фуросемід, індапамід та ксіпамід є петльовими діуретиками, які пригнічують абсорбцію іонів натрію і хлору у висхідному відділі петлі Генле, проксимальних і дистальних каналцях нефрону. Ефект у дистальних каналцях не залежить від пригнічувальної дії карбоангідрази або впливу альдостерону. Початок діуретичної дії фуросеміду настає протягом 1 години після перорального застосування. Тривалість діуретичної дії складає 3-6 годин. При пероральному застосуванні препарат швидко всмоктується із шлунково-кишкового тракту, біодоступність у середньому становить 50-70%. Такі особливості фармакокінетики дозволяють фуросеміду бути абсолютним лідером споживання на фармацевтичному ринку України протягом досліджених років.

У разі потреби замість петльових діуретиків призначають калійзберігаючі, одним з яких є спіронолактон, що займає 4-те місце за споживанням. Спіронолактон є конкурентним антагоністом альдостерону. Препарат впливає на дистальні каналці нирок. Внаслідок блокади альдостерону пригнічує затримку води та іонів Na^+ та сприяє утриманню іонів K^+ , що підвищує екскрецію іонів Na^+ та Cl^- . У результаті цього механізму сечогінний ефект має також гіпотензивну дію. Препарати спіронолактону швидко абсорбуються після перорального застосування близько на 73%.

Висновок. Найбільш вживаними діуретиками в Україні протягом 2014-2016 років є лікарські засоби, які належать до групи петльових та калійзберігаючих діуретиків, що пов'язано з високою біодоступністю та ефективністю даних препаратів при застосуванні у хворих з артеріальною гіпертензією.